

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Cum iubește guvernul ungu- resc pe țaranul român?

Zilele trecute am avut oaspeți în redacția noastră. Erau niște bieți români din Bihor. Gândul lor era să plece în America. Înainte de plecare, le ceruseră dela dirigătorii câteva înlesniri pentru lunga și jalnica lor înstrăinare. Dirigătorii în loc de ajutor și de vorbă bună le dădură câte un număr din ziarul românesc intitulat »Lumina«. Astfel luminați, bieții români veniră la noi.

Am deschis ziarul lui Kossuth ca să vedem razele de lumină menite să scoată pe român din întunec.

Iată ce le poruncește Kossuth :

Ministrul de agricultură pentru țărănime. Ministrul Darányi pentru binele țaranilor face totul. Așa în timpul din urmă a împărțit 500.000 coroane între următorii țărani: între cei din comitatul Gömör 100.000, între economii din Biharudvari 50.000, țăranilor din comuna Dekonavac 25.000, celor din comitatul Csanád 60.000, din comitatul Bács 100.000, din comitatul Bars 50.000 și celor din comit. Baranya 50.000. Din banii aceștia, cari trebuie să-i restituie economii în curs de trei ani, au să-și cumpere vaci de muls.

— Unde sunt locurile acestea? ne întrebă unul dintre românii bihoreni.

— Apoi toate locurile acestea sunt între unguri, a trebuit să spunem călătorilor noștri.

Ați înțeles bine fraților din Bihor? Gu-

vernul lui Kossuth, Apponyi și Darányi vă iubește atât de tare încât ajută cu sute de mii pe țaranii — unguri! *Țaranii români n'au primit nici o lescaie din ajutorul guvernului unguresc.* Ați înțeles cât de mare este bătaia de joc ce vi-se face? Guvernul unguresc vrea să vă mângâie pentru că plecați cârduri-cârduri spre America și vă întinde nu ajutoare ca să nu plecați, nici măcar înlesniri cu ce să plecați, când nu aveți bani de drum, ci vă întinde un ziar tipărit pentru voi și în care vă mângâie cu știrea că el dă ajutoare — altora. Nu ar face mai bine Kossuth să vă ajute în loc să cheltuiască miile pe ziarul său românesc?

Dar, veți zice poate, guvernul nu știe cât o ducem de rău. Așa ar fi să credem și noi, dar iată ce cetim mai la vale. Ascultați și vă luminați :

»Poporul românesc a ajuns la o decadință nemaipomenită. Zilnic putem ceti în foi despre decadența morală a acestui popor blând«.

Ce e oare cauza la toate acestea? să întrebă gazeta domnului Kossuth. Ea găsește repede pricina:

»Deputații naționali în loc să caute, ca să fie în prietenie cu conducătorii țării, în loc ca să se nizuiască a câștiga drepturi pentru acest popor sărac, lipit pământului — se pun și experimentează »politică« pe spatele sârmanului țaran«.

Ați auzit dar, că Kossuth, știe bine de păsurile voastre, știe că sunteți un popor sărac lipit pământului și că o duceți foarte rău. El nu ajută decât pe cei cari caută prietenia sa. Dar voi oare nu ați ales tot

oameni de-ai lui, tot deputați kossuthiști? Și ce v'a dat în schimb pentru credința voastră către el? Noi nu ne aducem aminte ori cât căutăm decât de două lucruri:

La Aleșd v'a dat gloanțe de plumb uci-gând vre-o 60 de români, părinți cu copii, iar la Beiuș el v'a trimis pe ungurii din Târcaia ca să vă bată și să vă înțepe cu cuțitele. Iar la pedeapsă, la Aleșd tot românii au fost pedepsiți pentru că au îndrăznit să nu moară toți, pe semne, iar la Beiuș dl Markovits care v'a »apărat«, îndemnând cu jandarmii săi pe țărăieni să lovească fără milă în valahi, a fost laudat. Ba mai dăunăzi dl fișpan Glatz slujbașul lui Kossuth și-a arătat dragostea și mulțămirea sa către țărăieni ducându-se în sat la ei și înfrățindu-se cu ei.

Ați înțeles acuma care-i dragostea lui Kossuth, fraților din Bihor?

El v'a cerut votul ca să alegeți tot oameni de ai lui, și v'a făgăduit pământuri multe, bani și bogăție dacă-l veți face ministru. Iată acuma cu ajutorul și cu votul vostru el s'a ales ministru și toți oamenii lui sunt domni mari. Dar unde-s făgăduielile multe și frumoase de mai înainte? Cât pământ v'a dat și câți bani din aceia, pe cari i-a împărțit? Nici un ban și nici un petec de loc.

Iată el nici nu-și ascunde măcar ticăloșia sa, ci vă trimite vorbă ca să aflați și să-i dați iarăș votul pe viitor.

El mustră pe deputații naționali, pentru că ei nu i caută prietenia sa. pentru că nu se dau în partea sa. Dar cum să caute ei

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Pe câmpul de luptă.

— Note și impresii. —

De Horia Petra-Petrescu.

Acum o sută de ani a trecut Napoleon Bonaparte prin Lipsca. Cetățenii auziseră de mai înainte, că se află în Drezda și că va trece prin orașul lor. Întreg orașul a făcut pregătiri mari ca să-l primească. Porți de triumf, case împodobite cu ghirlande de flori, steaguri, banchet festiv, corporațiunile reprezentate prin câte o delegațiune, dela breslași de toate categoriile, până la bresla luminată a universității.

Napoleon se află aproape de apogeul său. Luase deja parte la războiul din Italia, piramidele din Egipt și orașul Cairo au simțit puterea lui, la Abukir avusese o învingere strălucită asupra turcilor, trecuse Alpii în 1800 și lupta dela Marengo era mărturie a îndrăznirii lui. Urmăra apoi pacea dela Luneville, dela Amiens, încoronarea de împărat al Francezilor, ocuparea Vienei, crearea alianței Rinului, alianța Prusiei cu Rusia împotriva franciei, luptele dela Jena, Auerstädt, Prenzlau și Lübeck, unde armatele aliate fură bătute. Napoleon intră în Berlin și declară blocarea continentală împotriva Angliei.

În urma succeselor acestora ce-i păsa lui de demonstrația de simpatie a unui oraș din Saxonia! Veni pe nesimțite, în puterea nopții, odihni un sfert de oră la marginea orașului, în fundul trăsorii de gală și porni mai departe fără să-și

bată capul cu bravii cetățeni ai orașului Lipsca. (Nu prevestea ei că are să mai vadă și alte zile în Lipsca aceasta!)

A doua zi de dimineață, când s'a lăsat vestea, că Napoleon a trecut prin oraș fără să-i agrăiască măcar, consternație generală. Podoabele de pe case au fost luate jos în mijlocul hohotelor de ris, banchetul proiectat l-au mâncat onorațiilor fără de Napoleon. Lumea își bătea joc de pregătirile făcute, caricaturile locale arătau marea păcăleală însoțindu-le cu versuri pipărate la adresa aranjatorilor.

Astfel s'a petrecut trecerea lui Napoleon prin Lipsca în 1807. Dar au venit și alte vremuri.

De mult voiam să văd muzeul istoric a lui Napoleon de pe câmpul de luptă, unde s'a dat lupta din 1813. (17, 18 și 19 Octomvrie).

Am prins ocazia aniversării acesteia și am plecat. Zi de Duminecă. Orașul plin de lume. Toți aleargă în verdeață, cu toate că nori amenințători se arată spre răsărit. O Duminecă după ameazi ești în stare să o judeci mai bine numai într'un oraș mai mare. Cum lihnesc oamenii! Aștia după libertate! Lucrătoarele și lucrătorii de prin fabrici și din marile stabilimente de editură, cari au petrecut o săptămână încheiată în mijlocul aerului nesănătos al atelierelor — au înfărșit o zi lăsată de Dumnezeu ca să poată respira odată aier curat. Tramwayele arhipline. Abia găsesc un locșor pe seama mea.

După un sfert de oră încep să se rărească casele. Străzile simple dela marginea orașului, cu case-cazarme, dispar. Verdeață! Verdeață! Visată de atâta timp!

Mai facem câteva cotituri și am ajuns. Mă dau

jos. Lumea cealaltă pleacă mai departe, spre Meusdorf. Vreau să joace fetele în alb, lucrătoarele întovărășite de curtezanii lor. Le cunoști meseria din mersul lor apăsat, din musculatura brațelor, din mâinile lor înegrite, desvoltate, pe cari le poartă stângaci.

Dar las veselia din vagoane și mă apropiu de câmpul de luptă. În mijlocul unei dâlme înalte se zidește monumentul comemorativ, care va fi gata în 1913. Un colos de piatră, massiv, cu schelele ridicate încă. Nu-ți poți da seama încă despre frumsețea monumentului. Nu e ridicată nici a treia parte din el. Lumea aleargă din jur împrejur ca să urmărească lucrarea. Ganguri mari, înalte, ziduri puternice, întărite cu ciment. La bază se poate deosebi o figură uriașă a arhanghelului Mihail, în armură cu platoșe, cu sabia răsplătirii în mână. Celelalte reliefuri sunt acoperite încă, se văd doar șuvițe de păr și capete de furii și o inscripție: »Gott war mit uns«, (Dzeu a fost cu noi), care se vede departe.

La câțiva pași de monument dau de alt monument, mai mic, un cub de piatră, pe care se află o sabie și bicornul lui Napoleon.

Inscripția sună pe românește: »Domnul este adevăratul ostaș. Numele lui este Dumnezeu (2 Moisi 15. 3.) Aici a stat Napoleon în 18 Octomvrie 1813 urmărind luptele »războiului popoarelor«.

Aliații — Rusia, Prusia și Anglia — erau împărțiți în trei părți, a căror conducători erau: Schwarzenberg, Blücher și Bernadotte, prințul moștenitor al Svediei. În ziua primă a luptelor (16 Oct.) Napoleon a atăcat armata bohemă în Wachau — în nemijlocită apropiere de aici —

prietenia aceluia care v'a înșelat și v'a mințit, a aceluia care v'a făgăduit vouă și a dat altora? Cum li-s'ar ședeă lor în prieteșugul aceluia cari au poruncit jandarmilor să vă puște, al aceluia cari au stărnit și îndemnat pe țărăieni să vă lovească ca să vă poată pușcă iarăș dacă vă veți împotrivi?

Dacă deputații naționali nu sunt în stare să câștige drepturi pentru voi, de ce nu vă dă el drepturi vouă, căci el este la cârma țării?

Să vă spunem noi pentru ce.

Pentru că lui Kossuth nu-i arde de binele vostru, ci numai de el și de oamenii lui, de cei de un neam cu el. Pentru el poporul românesc nu este bun decât a plăti dări, pentru a cătăni și a-i da votul ca să-l facă ministru. El nu are durere decât pentru durerile poporului unguresc. Pe acesta îl ajută și-l înstărește, acestuia îi dă toate bunătățile, iar vouă vă trimite numai *vestea* bunătății, dupăcum treci pânea unsă cu miere pe la buzele copilului flămând al vecinului și o dai pe urmă copilului tău.

Acuma Kossuth iarăș vine să vă ceară voturile voastre. În cercul Beiușului se va alege peste vre-o 2—3 săptămâni un nou deputat. El iarăș cere votul vostru spre a-i înbuiba *ai săi*. El vă crede încă tot proști și buni ca să-i credeți minciunile. Și știți pe cine vrea să vă pue deputat? Pe jidanul *Saluzsinszky*, acel care vă scrie minciunile din »Lumina« lui.

Spuneți fraților bihoreni, oare nu ar fi asta o batjocură și o hulă pentru voi, dacă l-ați mai primi și l-ați alege când își bate astfel joc de voi? Dar știm că voi v'ați săturat de făgăduielile sale viclene. Nu oamenii străini de sângele și de neamul vostru vă vor scoate din năcazurile voastre ci numai români de un sânge și de-o simțire cu voi. Pe aceștia să-i alegeți, pe aceștia să-i ridicați, căci ei vor binele vostru.

Nu mai primiți între voi pe trimișii lui Kossuth. Foaia lui și omul lui sunt ca o-

trava care vă otrăvește și vă omoară și cine primește de bună voie otrava nu este vrednic să trăiască.

Alungați deci lupii din stănilile voastre și strângeți-vă cu dragoste în jurul păstorilor vostri cari vă iubesc și vă apără, în jurul fruntașilor și deputaților vostri!

Dezvălirile politice despre intrigile dela curte împotriva garanțiilor constituției au produs în toate cercurile politice cea mai vie senzație.

Se zice că ele ar fi fost direct inspirate de contele Andrassy care în felul acesta vrea să-și răzbune amărăciunea. La toamnă, deci guvernul are frumoase perspective de incurcături.

Intâlnirea împăraților amânată. Am amintit că la Danzig o întâlnire va avea loc între împăratul Germaniei și al Rusiei. Comunicatele cele mai nouă spun că întâlnirea a fost amânată. După unii cauza amânării ar fi deoparte nedererile guvernului francez care ar privi cu ochi bănuitori această întâlnire, de altă parte frica de atentate l-ar fi făcut pe țar să renunțe la întâlnire.

Regele Eduard la Ischl. Zilele acestea înainte de-a-și începe cura dela Marienbad, regele Eduard va vizita pe monarhul nostru la Ischl.

Intre alegători. Zilele acestea și-au rostit darea lor de seamă deputații Lázár Zoárd (Chișineu), Návay Lajos, vice-președintele camerei (Bătania), și Simkó József (Oláhfalu).

Convocarea conferinței naționale.

— Situația politică. —

O convorbire cu dl V. Goldiș. — Situația în Croația. — Boicotarea industriei ungurești — Acțiunea unui nou partid unguresc.

Ideia unei conferințe naționale va lua trup mai curând decât se aștepta. Unul dintre redactorii noștri a întrebat pe dl V. Goldiș, deputatul Radnei, asupra acestui subiect și dsa a binevoit a ne da următoarele lămuriri:

— Ideia conferinței naționale a fost pusă în discuție de câțiva dintre deputați. Ei s'au adresat dlui George Pop de Băsești, președintele partidului național, cu rugarea de a convoca o nouă consfătuire națională. Zilele acestea ne vom întâlni mai mulți deputați la Băsești pentru a serba a 72 zi de naștere — nu cum greșit a-ți publicat dvoastră a 80-a — a președintelui partidului. Cu prilejul acesta se va fixa timpul și locul conferinței naționale. Ea va avea, probabil, loc la Sibiu, ca și în trecut.

Timpul ei nu este depărtat, peste vre-o 10—15 zile.

Care va fi modalitatea conferinței?

— Se vor ține trei rînduri de consfătuiri. Cea dintâie va fi a deputaților, a doua a comitetului național din care fac parte și alți fruntași în număr de 18 membri și în sfârșit va fi consfătuirea fruntașilor poporului nostru de pretutindeni. Ei vor fi desemnați prin președintele partidului și vor primi fiecare în parte o invitare personală dela dânsul.

Care va fi subiectul conferinței?

— La consfătuirea a treia, a tuturor fruntașilor, deputații își vor face *darea lor de seamă asupra activității lor parlamentare și asupra situației politice*. Conferința va discuta aceste lucruri și cu consimțirea tuturor factorilor chemați se va stabili *viitoarea atitudine a deputaților în cameră*. Se va discuta mai cu seamă *organizarea partidului* despre care se vor aduce hotărâri.

Cu aceasta convorbirea s'a sfârșit.

Inregistrăm știrile acestea cu deosebită satisfacție, căci accentuăm încă odată, noi am fost acei cari în *mod independent* neavând știre de demersul în acelaș sens al dlor deputați, am dat mai întâi expresie trebuinței că în situația actuală o conferință națională se impune în mod absolut pentru limpezirea situației și luarea de măsuri privitoare la viitor.

dar lupta a rămas nedecisă. Blücher »generalul Vo-wärts« (Înainte!) cum îl numeau ai săi, a învins pe Marmont la Mörkern, iarăș la câțiva kilometri de aici. În 17 Oct. s'au odihnit amândouă părțile beligerante, ca mai apoi, în 18 Oct. în ziua fatală pentru Napoleon, să învingă aliații, după o luptă generală. În urma acestei învingeri strălucite — condusă de Schwarzenberg, generalul austriac, — s'au dat și saxonii pe partea aliaților.

Aici a fost deci locul de unde și-a îndreptat Napoleon ochianul pe câmpul de luptă, de aici a dat ordinele, aici a primit vestea înfrângerii dureroase.

Aliații se aflau ceva mai departe. În Meusdorf, unde plecau tovarășii mei din tramway să își petreacă. De acolo, de pe altă ridicătură numita Monarchen-hügel, urmăreau fazele luptei monarhii: Francisc I, împăratul Austriei, Alexander I, împăratul Rusiei și Frederich Wilhelm III, regele Prusiei »und waren Zeugen der ausserordentlichen Tapferkeit ihrer Truppen«, spune placa de pe obeliscul comemorativ.

Imi apare Napoleon — așa cum l-am văzut în muzeul din Viena, în celebrul tablou al lui David: »Napoleon trecând Alpii«, în puterea vârstei, cu privire rezolută, ducând cu un singur gest de mână armatele entuziasmate după sine, prin tablele de ghiață, prin negurile veșnice, prin chinurile îngrozitoare.

Il văd mai apoi în ornat pompos, în tabloul lui Gérard, din galeria de tablouri din Drezda, în manta de purpură și haină albă, cu capul împodobit cu o coroană de lauri de aur, în ținută maiestooasă, răzimat de bastonul de beliduce și

de cap încoronat, sub baldahinul împărătesc. La stânga lui se văd ordurile și semnele vădite ale omnipotenței sale. Și-l văd mai apoi, după lupta dela Lipsca, în Fontainebleau, în ziua de 31 Martie 1814, după ce a primit vestea despre intrarea aliaților în Paris. (În tabloul de Delaroche din Lipsca). Privirea îi e încruntată, o suviță neagră de păr îi atâră pe fruntea bombată, buzele se strâng convulsiv — te aștepti în tot momentul să se ridice de pe scaunul, pe care a căzut, să-și rotească ochii odată, să-și dea pieptul înainte și să adune miile de grenadieri cu o singură mișcare de sprânceană. Și-l văd în diferitele lupte, în diferitele etape ale carierei sale, în tablourile lui Horace Vernet, cu ochii lui, cari exprimă ceva diabolic și dumnezeesc, voință de fier și dispreț față de tot ce este mic, zbor de vultur mândru și îndărjirea prometeică. Imi vine în minte acel »Cinque Mai« al lui Manzoni, și palatul împărătesc din Schönbrunn, unde a trebuit să se stingă ducele de Reichstadt, văd leagănul, în care s'a născut fiul Romei, păstrat între relicviile din Viena și mă opresc cu gândul la relicviile păstrate în arsenalul din Berlin: la ordurile, la pistoalele și la gigantica-i pălărie în două colțuri, luate de dușmani în lupta dela Belle-Alliance. Aceste obiecte au făcut bucurie generalului Blücher, care zăcea rănit, așteptând vestea învingerii.

Chiar și pălăria asta îi inspiră respect. Par'că i-a rămas ceva din fruntea și din gândurile, pe cari le-a adăpostit odată sub ea.

Pânzele de nori se risipesc departe, lăsând să cadă câteva suvițe de raze de soare spre monument. De departe se aud chihotele de veselie

ale lucrătoarelor de fabrică, apoi zumzetul infundat al tramvayelor electrice și trilurile unei ciocârlii, care-și sbate aripele deasupra monumentului.

Caut să-mi dau și mai bine seama despre importanța locului, pe care calc. Caut să pricep câte valuri de sânge, câte strigăte desperate ale soldaților, cari se luptau cu moartea, câte vieți omenești au tremurat și s'au nimicit pe pământul acesta. Fiecare petricică, de ar avea puțința să vorbească, mi-ar povesti minuni de vitejie.

În muzeul din apropiere, care conține 16,069 de obiecte de pe timpul războiului napoleonean și a timpului acestuia, mi-am reconstruit și mai bine tabloul luptelor. Aici se păstrează obiectele găsite pe câmpul de luptă, uniformele tuturor armelor franceze, ruse, prusiane și engleze contemporane, ordinele de luptă, o nesfârșită serie de autografe, de armamente, de proclamații, de avize, tablouri și desemnuri contemporane, în sfârșit tot ce poate interesa persoana și timpul lui Napoleon. Figura lui Napoleon te urmărește în tot locul: în aquareluri, în desemnuri cu creionul, în tablouri mari, în reproducții de prin jurnale, în busturi de marmoră, de biscuit, în caricaturi și în reproducții în ghips.

Masca mortuară! O față buhăită, cu buzele strînse nervos, cu ochii închiși, oboșiți, dar cu craniul acela, cu nasul acvilin, cari au rămas martori veșnici de energia omului astuia, căruia și-e rușine să-i spui numai om.

Steaguri ciuruite de gloanțe, epoete rupte, șapci militare înalte, cu blană bogată, tobe mari, sparte, medalii ruginite și uniforme strălucite, cu fireturi aurite, albastre, albe, roșii. Par'că vezi gi-

Situația în Croația.

Deși în Croația acuma relativ este liniște, aceasta însă nu vrea să zică de altfel că lupta națională a croaților ar fi slăbit. Dimpotrivă, ea urmează înainte. Așa, Dumineca trecută deputatul *Elegovici* din partidul starcevicean și-a rostit darea de seamă în fața alegătorilor săi din *Tragoviște*. Adunarea nu a decurs în liniște, căci deputatul țărănesc *Radici* a încercat să atace partidul starcevicean. Mulțimea însă s'a indignat într'atâta încât era să-l bată pe *Radici* și aceasta a scăpat numai cu fuga.

În vremea aceasta guvernul banului cearcă să creieze în afară de Croația iluzia unei opinii publice favorabile banului. În scopul acesta el își comandă articolele favorabile la ziarul său oficial »*Narodne Novine*«. Articolele acestea, firește nu exprimă de loc opinia publică croată și ori cât sunt de favorabile ungușilor, sau mai bine cu cât sunt mai favorabile cu atât sunt mai puțin expresia sentimentelor publice croate.

Boicotarea industriei ungușesti.

Biroul de corespondență ungușesc publică mai multe știri cari vor să reducă adevărata întindere a mișcării de boicot. Aceasta nu reușește însă căci de altă parte însuși »P. Ll.« constată că a primit iarăși noi placate croate cu apeluri la boicot, dovadă că mișcarea crește.

Ziarele croate toate se miră că ungușii sunt mânioși pentru boicot, deși ungușii încă au întrebuințat arma boicotului față cu Austria. Ministrul de comerț ungar, zic ele, nu are dreptul de-a retrage concesiile și favorurile acordate comercianților și fabricanților croați, căci el nu le dă din banii ungușesti, ci din banii croaților.

Acțiunea unui nou partid ungușesc împotriva guvernului.

Nemulțumirea în sânul poporului ungușesc împotriva guvernului său este poate tot așa de mare ca între naționalități. Opinia publică ungușescă simte că niciodată

n'a avut un guvern care să-l fi înșelat și desamăgit în măsură atât de mare ca tocmai guvernul național cel atât de sărbătorit.

Pentru aceea un nou partid radical acuma în formațiune găsește foarte mulți aderenți în sinul ungușilor. În dosul acestui partid ar fi stând însuși fostul ministru *Kristóffy*. Președintele lui este *Kaffka*. Programul acestui partid are următoarele puncte: sufragiul universal direct, secret, comunal; libertate presei, a întrunirilor și a asocierii, liberarea bunurilor de mână moartă, crearea unui minimum de existență, dările progresive, *Homestead* adică primogeniturii (dreptul de a moșteni al copilului celui mai mare).

Partidul și-a început organizarea în toată țara și va publica în Septembrie un ziar săptămânal. În provincie 40 de ziare au declarat că vor aderă la programul lui.

Moartea patriarhului George Brankovici.

O depeșă din Carloviț anunță, că patriarhul *George Brankovici*, capul bisericii sârbe ortodoxe din Ungaria a decedat, după o scurtă agonie, în reședința sa de acolo.

Vestea despre agonia patriarhului s'a răspândit ieri și tăinuindu-i-se în anturajul său boala, ea a făcut o firească senzație, așa încât în primul moment nimeni nu voia să creadă și se bănuia că bătrânul arhieru și-a curmat însuși zilele destul de hărțuite a bătrânețelor. În sensul acesta ni-s'a transmis și nouă ieri întâia știre telefonică despre agonia patriarhului.

Deodată însă cu depeșele cari anunțau sucombarea prelatului a venit și desmintirea oficială din Carloviț, care spune, că patriarhul a fost repus de diabet, o veche boală a sa cu o complicație la un picior, din care a survenit o intoxicație.

Despre moartea sa și ultimele momente ni-se comunică următoarele:

Patriarhul *Brankovici* a decedat la ora 12 în reședința sa din Carloviț. La vestea morții sale,

s'a convocat imediat pe mâine Consistorul mitropolitan.

Cu privire la împrejurările morții sale se anunță, că ieri la prânz când valetul a intrat la patriarh în odaie, l-a aflat într'un fotoliu *nemișcat*. Cu mâinile strângea pernele fotoliului, iar buzele îi tremurau. Valetul a alergat îndată la ruda lui *Brankovici*, medicul *Koda*, care a sosit imediat la reședință, dând întâiu ajutor patriarhului.

Pe lângă toate îngrijirile medicilor și a membrilor familiei, patriarhul câteva ore în urmă, după ce întâiu a fost provăzut cu sfintele taine, la 12 ore din zi, și-a dat sufletul. La patul său erau atunci deja adunați membrii familiei sale și mulți dintre membrii consistorului mitropolitan.

Azi se va imbalsama corpul patriarhului și peste 8 zile va fi așezat cu convenita pompă în cripta arhierilor sârbi din Carloviț.

Datele sale biografice sunt următoarele:

George Brankovici s'a născut în 15 Martie 1830 în comuna *Kölpény*, com. *Boica*. Studiile elementare le-a absolvat în Zenta, gimnaziul în *Vrbaș* și *Baja*, iar filozofia în *N.-Körös*. Urmând în 1848 cariera administrativă a fost trei ani notar în Zenta. În toamna anului 1852 începu din nou studiile teologice, în Carloviț. Terminând teologia a stat scurt timp în Zenta; ca preot locuitor. În 1859 a fost ales protopop în Zombor. În decurs de 20 de ani a luat parte activă la congresele bisericii sârbești. În 1882 a intrat în ordul călugăresc, în același an, în Iunie, a fost numit de arhimandrit, iar în Iulie ales de episcop al *Timișoarei*. Împăratul și regele *Francisc Iosif I* i-a acordat ordul coroanei de fer cl. I în 1893, iar în Decembrie 1905, cu ocazia împlinirii a 50 de ani dela intrarea lui în serviciul bisericii, crucea mare a ordului leopoldin.

Păstoria lui *Brankovici*, nu va fi înscrisă cu litere tocmai de aur în istoria bisericii sârbe. Chiar dela intrarea sa în scaunul patriarhal, pe care l-a ocupat nu atât prin încrederea obștei, cât mai ales prin ajutorul străin al guvernului a cărui instrument docil a fost — începe capitolul nefârșit de hărțuiri și lupte interne în sinul bisericii sârbe. Ajutat și susținut în scaun de guvernele ungușesti, el li-a fost totdeauna supusul de care dispuneau pe plac și pe cari servindu-le trebuia în chip fatal să ajungă în conflict cu sen-

ganticele staturi cum se ridică din morminte când va trece Împăratul și le va chema la luptă!

O caricatură arată pe Napoleon cum încearcă să spargă în dinți o nucă. Pe nucă e scris: Leipzig 1813. Textul explică desemnul batjocurind pe Napoleon. Ce ar fi zis el privind aceste caricaturi? Ar fi rîs.

»Leo non capit muscas!«

La Meusdorf și Monarhenhügel vizitez muzele și monumentele celelalte. Într'o bisericuță mică, de lemn, sunt adunate crani și oase găsite pe câmpul de luptă. Birtașul te invită, într'o poezie ciudată, să privești la oasele astea și să-i cercetezi birtul.

N'a plouat. Cerul e senin. Se aud cântece vesele în Meusdorf. Joacă lucrătoarele de mama focului. Ce le pasă lor de Napoleon și de luptele lui!

Pe drumul de țară trece un tată cu trei copii-iași. Cântă toți, din tot sufletul:

»Deutschland, Deutschland über alles!«...

Lipsca Iulie, 1907.

POEZII POPORALE.

Culese de *George Micu Crimona*, din Sasca-rom.

Săracă inima mea
Rău prinse a mă durea;
Nu mă doare de durere
Mă doare de vorbe rele.

Pe ulița lelei mele
Sămănațe-s viorele,
Dar mai multe-s vorbe rele.

Mândră cu mărgelile multe
Tu miroși a flori mărunte,
De pe vale dela munte;
Dela munte din Vâlcele
Miroasă a floricele.

Foaie verde flori de mac
Ochii mândrei tare-mi plac,
De pe uliță mă trag
Și grozav năcaz îmi fac.

Mândro, ochii-ți rumeniori
Mă chiamă sub prunișori,
Să mă scoată din flori;
Nu știu scoate-m'or ori ba
Ori mai tare m'or băga.

Mândro doi ochi ca la tine
Numai sunt în astă lume;
Doi ochi ca la dumniata
Zău că nu mai poți afia,
Așa negri, frumoșei,
Ca cireșele 'n altoi.

Foaie verde mărcină,
Zău acuma trăiesc bine,
Cu bădița lângă mine,
Când îl văd Dumineca
Mi-se rupe inima,
Când îl văd cu capul gol
Mi-se pare un domnișor,

Că-i cu părul rătezat,
Nu-i fecior ca el în sat,
Când mă uit în fața lui
Par'că-i spuma laptelui.

Gândit-am mândro gândit
Să mă las de-al tău iubit,
Dar inima iar mă întoarnă
Să te iubesc pân' la toamnă,
Dela toamnă încoala
Te iubească cine vrea.

Paie 'n car, paie 'n căruță
Și-a prins badea meu drăguță
Paie 'n car, paie 'n hinteu
Dar tot i-s mai dragă eu.

Auzi mândră cucul cântă
Leși afară și-l ascultă
De și-o cântă cucul bine
Trage nădejde de mine.

Vers național.

Fă doamne lunile mici
Ca să scape Petrovici,
Că-i opincă românească
Dumnezeu să ni-l trăiască,
Frunză verde lemn chitat
Că-i al nostru deputat.
Și domnii l-au judecat
Ca să fie arestat.
Vedeți frați, vedeți români
Nu-i închis c'a omorât,
Nu-i închis c'a jăfuit

timentele și mai ales cu interesele credincioșilor și a bisericii sale, pe care li-a subordonat lor.

Pentru cuvântul acesta, chiar dela început s'a născut opoziția radicalilor în congres contra lui care la fiecare nou congres creștea în număr, și l-a combătut cu o violență mereu crescândă, iar acum în urmă când acuzele flor, că Brankovici n'a administrat cu o desinteresare creștinească fondurile păreau a se dovedi, el deveni omul cel mai odios între sârbi și era imposibil să se menție, sub greutatea acuzelor ce i-se aduceau, în scaunul patriarhal, dacă moartea nu venea să-l ia din cale.

L-a luat, rămâne însă moștenirea lui funestă, care par'că nu se va astruca de-odată cu dânsul. Moartea lui, nu va sistă și vrăjmășia adâncă dintre adicții lui și partidul radical. Chiar azi, abia că a închis ochii, ambele partide fac sforțări să încredințeze *candidatului flor* interimatul, până la alegerea noului patriarh. Adicții lui Brankovici, ar dori să exopereze numirea lui Lucian *Bogdanovici*, episcop de Buda ori a lui George *Letici*, episcopului Timișorii, iar radicalii se vestește că vor face și ei pași la guvern pentru a fi încredințat *Zmejanovici* episcopul din Vârșeț cu interimatul scaunului patriarhal.

Alegerea noului patriarh se va face prin congresul din Carloviț, și luând în considerare că radicalii fac majoritatea covârșitoare în congres, viitorul patriarh va fi episcopul din Vârșeț *Zmejanovici*, candidatul lor. Guvernul oricât de mult ar vrea poate să vază mai curând pe episcopul din Buda pe *Bogdanovici* în scaunul patriarhal, n'are motive să se împotrivescă nici contra lui *Zmejanovici*, care îi oferă și el tot ce poate oferi *Bogdanovici*: un cap plecat și o șiră a spinării încovoiate.

Mișcarea culturală.

Despărțământul orădan

al Asociațiunii este convocat pe ziua de 8 Septembrie (?) în comuna Săcădat. Nu înțelegem de ce termenul acesta așa lung, ori dacă este potrivit acest termen, de ce se convoacă de pe acum? Pân'atunci se uită.

Ci e închis pentru dreptate
De care noi n'avem parte.
Vedeți frați, vedeți români
Domnii mințea ni-au găsit,
Ca un doctor bun, vestit,
Popricașul pregătesc,
Ș-apoi ne batjocuresc.
Haidați frați haidați români
Popricașul să-l lăsăm
Nația să ni-o păstrăm.

Dumnezeu cu noi să fie
La ori ce luptă care vie,
Vedeți frați vedeți români
Nu vă pare vouă rău:
Dr. Stefan Petrovici
Cântălară și-a lăsat
De doamnă s'a depărtat;
Cântălară șade goală
Și-alui scumpă domnișoară.
Fraților românilor
Facă domni ce ar vrea.
Legile ni le-or strica
Numai inimile ba;
Inima românului
Ii ca para focului
Aci cade, aci se scoală
Măcar că-i cuprins de boală

Gătre cetitori!

Rugăm pe on. cetitori să binevoiască a grăbi cu costul abonamentului, pentru că în caz contrar vom fi siliți a sistă trimiterea foii.

Este un lucru foarte nenațional a ceti o foaie românească redactată cu mari sacrificii și greutateți, prigonită și amendată pentru caracterul ei românesc și a nu plăti pentru ea.

Dela Beiuș.

Anchetă. — Beiușul turist. — Un tur-neu și vacanța cercului electoral Beiuș.

În 5 l. c. s'a făcut cercetare în cauza adunării populare de protestare din Beiuș contra proiectului școlar al lui Apponyi. Cercetarea a fost condusă de protonotarul comitatens și de astădată a durat numai două zile.

S'au ascultat abia jumătate dintre martorii citați, în ziua a treia protonotarul comitatens pe neașteptate a întrerupt cercetarea zicând, că e reclamat din centru de agende oficiale; se poate, noi a trebuit să ne îndestulim și cu scuza aceasta convențională. Cercetarea se va continua probabil de-a toamnă, dacă domnilor noștri le va plăcea.

Toți martorii au dovedit acuza ridicată contra volniciei administrației, au dovedit că protopretorul esmis a procedat ilegal, că supremul bine al statului și al indivizilor a suferit daună, pentru că esmisul administrației nu s'a rușinat a permite ca o mână de unguri, sbirii domnilor noștri și provocatori angajați pentru bacșiș, — să insulte trei mii de români pașnici adunați în jurul conducătorilor lor firești a asculta în vremurile grele de acum povețele lor.

Au dovedit purtarea mișelească și revoltătoare a protopretorului Markovits încă și — martorii unguri, drept ce s'au aflat câțiva nerușinați între ei de l-au scuzat prin fasonarea lor tendențioasă din cale afară, pe Markovits satrapul.

Din cursul cercetării trebuie să deducem, că domnii noștri atotputernici voiesc să trăgăuze cercetarea, până doar se va da uitării.

Așa de vre-o trei ani încoace s'a schimbat fața orașelului Beiuș: rândurile s'au mai încheșat, contrastele, — erau destul de mari — s'au mai aplanat și cam pe nesimțite începe să adie un

Vedeți frați, vedeți români
Ce-or făcut ai noștri bătrini
Pentru un deși doi de răchie
Și au dat dreptul pe vecie.
Frunză verde de cireș
Ce-or făcut ai noștri chinezi
Pentru un an de chinejie
Și-au dat dreptul pe vecie;
Acestora li-se cade
Pomelnic în două table
Să le scriem fețele
Ca să-i ridă babele.

Chinejii care-s chinej
La alegere mergeau;
Frunză verde de stejar
Cu pecetu 'n buzunari
Fără frică de notari.
Frunză verde de tullei
Nici frică de fibrei.
Dar chinejii umblători
Cu străinii luptători
Umblă prin sat tot mereu
De frica lui fibirău
Și pășesc din pas tot rar
Zău de frica lui notar
Că li-e frică că nu-i ține
La chinejia ce vine.

curent sănătos democratic cu lozinca înaintării prin noi înșine.

În zilele acestea un domn de o poziție înaltă, care după cinci ani a revăzut acum Beiușul, după o vilegiatură de o săptămână mi-a făcut observația, că Bihorul se deșteaptă repede, Beiușul e cu totul altfel, românii încă și pe stradă vorbesc românește, fac politică românească, meseriașii noștri sunt români pronunțați, inteligența se achită pe deplin, și în cele sociale e o restaurare radicală.

Pot să observ, că beiușenii au înaintat și pe terenul turistic așa de neglijat la români.

O societate mare de doamne și domni a traversat în excursiunile ei valea Crișului negru în mai multe direcții.

Estimp s'au făcut excursiuni mai mari în satele Mezieș și Călugăr, la izvorul periodic Izbuș, unic în felul său, la peștera admirabilă dela Meziad, mai departe la Găina cu ocaziunea istoricului »Târg de fete«; acum e în program excursiunea la Stâna de vale și la peștera »Francisc Iosif« dela Ședeștel șcl.

Excursiunile aceste au deșteptat simțul turistic la beiușeni, se vede că nu uită zicala strămoșilor noștri, că în trup sănătos și mințea-i sănătoasă. Încă ceva, așa în paranteză.

Inimosul profesor dl I. Bușița pururea visător și făuritor de planuri, că de el trebuie să pomenești dacă de beiușeni vorbești — el plănuește, cum am înțeles, un club turistic pentru domnii și doamnele din Bihor și comitatele învecinate. Clubul ar putea fi împreună cu un club de gimnastică, de duel, de șah și la — popici și alte sporturi și jocuri. — Admirabil ar fi, doresc ca planul să-i meargă în plin. Succes! Noi vă urmăm.

De trei zile confrății noștri din Beiuș jubilează, cu tulipan la buntonieră. Comitele suprem, (cu toate că s'a demodat) e la Beiuș, se zice pentru vizitarea oficiilor.

I-s'a făcut o primire sgomotoasă din partea coaliționiștilor, la gară l-au primit cu dicții și cu alai, seara a fost cutriat tot orașul cu conduct de torțe, pe lângă aceste parade și vizite fără de sfârșit. Comitele suprem cu toate s'a ocupat, numai cu lucruri oficiale, a făcut vizită încă și la cei fără de nume și renume încă și la nema-ghiarii Auslândrii și la tinda și manda. A fost bătător la ochi coloritul coaliționist și excluderea elementelor mai serioase.

În a doua zi a dat raita în provincie, în satele locuite de unguri și la sfatul târcăenilor s'a dus și într'un sat românesc, unde notarul e cel mai volnic corțeș al coaliției.

Acum însă a ieșit cuiul din sac, s'a aflat din jurnale că Bartha deputatul cercului Beiuș a fost numit notar public și îndată eram în curat că comitele suprem face un drum de corțeș pentru alegerea viitoare, adevă ei au avut cunoștință de împrejurarea aceasta și sub masca vizitării oficiale însuși comitele suprem a fost folosit de unealtă de corțeș din partea coaliției. Așa s'au dat de gol.

Comitele suprem în Beiuș a ținut o vorbire nu prea măgulitoare românilor, ni-a dat lecție de patriotism, a aiurit vorbind de o idee fixă, de pretenție româno-maghiară, și a vorbit multe bazaconii. Nu s'a sfiit a ne spune din fereastră curții episcopopești — zicând că în Bihor Dumnezeu ne-a ferit ca agitatorii să samene neghină în popor și a mai riscat multe aluziuni grosolane și proaste la deputații noștri naționali. (Pentru românii nu i-au răspuns cum se cuvenea în loc să l asculte liniștiți? N. R.)

Așa vizita comitelui suprem s'a degradat în o corțeșire simplă pentru alegerile viitoare, pregătindu-se ei încă înainte de vreme, ca să ne fie de învăț, ca și noi să ne organizăm la vreme.

Să luăm dar drept exemplu chiar dela potrivnicii noștri politici și să ne strângem rândurile, să încălzim inimile, să luminăm mințile, ca în momentul când vom pași la urnă să nu rămânem desamăgiți.

Înainte de de-
jun, dacă beai
un jumătate de
poc al de apă
amară o o o

Igmândi alui **Schmidthauer**,
stomacul neregulat îl aduce în
ordine în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac, intestine și de sânge, tot așa în contra îngrășării, contra trohnei-respirării grele, gălbănare, umflarea ficatului și fierii, dia, bită, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comandă se pot face la **Schmidthauer** er **Lajos**, farmacist în **Komarom**. Se poate căpăta în fiecare farmacie mai

bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari 50 fil.; să nu se confunde cu altă apă amară.

Cred că toți fruntașii și cărturarii poporului se vor achita pe deplin și așa prin organizarea tuturor elementelor românești, cu o muncă încordată a tuturor forțelor vom ajunge la limanul dorințelor noastre ca să sporim cu un ostaș demn numărul apărătorilor noștri, căci poporului ca și copiilor trebuie să-i faci binele și dacă nu-l voiești. Mișel e acela, care lucră contra interesului poporului său, mișelii să piară! *Eugeniu Nyéki.*

Din străinătate.

Japonezii în Coreea.

Trupele japoneze în Seoul. Trupele japoneze urmează a ocupa punctele strategice ale Coreei. Domnia japoneză în Coreea e deja asigurată. Toate trupele auxiliare ale corpului 12 de armată sunt deja transportate din Japonia în peninsula. În zilele acestea ocupația va fi completă.

Rusia.

Atentat cu bombă. Atentaturile contra personajilor politice se țin șir. În apropierea gărei Slavianka a explodat supt trenul marelui-duce Petru Nicolaevici o bombă. Nu a fost nime atins. Trenul a sosit în Petersburg. S'au pornit cercetări.

Crima dela Dános.

Tuti.

Valurile senzației au mai încetat. Făptuitorii sunt prinși; publicul mare a trecut partea întâiu a senzațiilor crimei dela Dános. Partea a doua va fi poate și mai interesantă: procesul. Se poate spune aproape cu siguranță, că pe făptuitori îi așteaptă moartea sigură: ștreangul.

Dacă e cineva dintre banda de țigani, care merită îndoit moartea, acesta e *Kolompár Tuti*, tinărul țigan abia trecut de 20 ani, voinic și chipeș, dar crud și bestial ca cea mai sălbatică feară. El a săvârșit josnicul atentat contra frumoasei fete de 17 ani, Theresa Szarvas, fiica adoptivă a nenorocitului cărcimar.

Toți cari așteaptă rezultatul interogatorului, se interesează mai mult de Tuti. Ziarele maghiare aduc coloane întregi despre Tuti și numele lui ajunge în curând proverbial ca a unui șef de bandă crud și îndrăzneț.

Crimă și omor.

Cel mai tipic reprezentant al șefului de bandă e Tuti. După ce a omorât într'un mod așa de oribil pe bătrânul cărcimar și nevasta acestuia, lui i-a mai trebuit amorul copilei frumoase. După o luptă teribilă el a comis mișeleșcul fapt și apoi, și-a omorât victima.

Nu se poate mai interesante și senzaționale sunt descoperirile medicilor, cari au vizitat corpul lui Tuti. Despre aceste descoperi judecătorul de instrucție dr. Aczél a povestit într'un cerc intim lucrurile cele mai senzaționale. Ziarele ungurești, de ex. ziarul lui Kossuth, »Budapest«, publică multe amănunte pe cari noi însă nu le putem da publicității. — Aducem aici numai câteva amănunte despre soarta lui Tuti.

De mare însemnătate e declarația medicilor, că Tuti e trecut de douăzeci de ani, pe când el zice că nu e decât de optsprezece. După legile ungare adecă nimeni nu poate fi judecat la moarte până nu a trecut de douăzeci de ani. Se pare că istețul țigan a știut despre aceasta, căci dela început a declarat că nu e decât de 18 ani. Medicii însă spun că e cu mult mai dezvoltat trupest, decât să fie atât de tinăr încă. Astfel pe Tuti sigur îl așteaptă spânzurătoarea.

Natural că medicii s'au cugetat și la aceea: nu a rămas pe corpul țiganului o urmă vizibilă

a luptei teribile cu fata desnădăjduită. Vizitația fizică a dovedit înainte de toate, că Tuti dispune de o forță fizică extraordinară. Numai așa i-a putut succede atentatul contra Theresei. Fata trebuie că s'a apărât din răsuputeri, cum ajungea sărmana. Corpul lui Tuti e plin de răni provenite, după declarația medicilor, din frecare și lovire. Forma exterioră și locul acestor răni desmînșesc declarația țiganului, care spune că rănila provin din arsuri. Urechea dreaptă a lui Tuti e ruptă pe jumătate. Pe ureche se văd încă urme de unghii. Se vede că victima aproape nebună de frică s'a apărât cu puteri supraomenești și i-a rupt mizerabilului urechea.

Că ce grozavă a putut fi această ultimă sforțare a fetei arată faptul, că corzile vocale ale fetei s'au rupt, așa tare a țipat. Și grozavul fiicău aveă încă, în mijlocul a trei cadavre încă aproape calde și a țipetelor desnădăjduite a fetei, poftă de amor... Grozav...

NOUȚĂȚI.

ARAD, 31 Iulie n. 1907.

— **Din excursia principilor moștenitori ai României.** Despre excursia principilor moștenitori ai României se comunică următoarele:

În trecerea principilor moștenitori prin Călimănești (lângă Sibiu) un mare număr de locuitori îi aștepta. Două tinere țărance le-a oferit două batiste cu broderii naționale, fiecare purtând numele principilor.

O altă țărancă a dat princesei Maria un frumos buchet de flori. Coborând din automobil Alteța Sa le a strâns mâinile cordial mulțumindu-le și împărțindu-le diferite sume de bani.

Dela Călimănești, Principii moștenitori au trecut prin Malaia, unde pitorescul peisajului au încântat pe excursioniști.

La 6 ceasuri și jum. o scurtă gustare a avut loc în grădina țaranului Nicolae Popescu, unde Principii moștenitori au și fost oaspeți în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă. — După gustare Princesa Maria, îmbrăcată în costum național s'a prins în hora țărancelor, ce se încinsese în grădină. O mare bucurie și un entuziasm de nedescris a domnit printre locuitori, până târziu, noaptea.

Duminecă Principii moștenitori, Prințul Carol și întreaga suită și-au continuat excursia în Carpați până la Mehedinți.

După ce au vizitat Tismana și Baia-de-Aramă, au sosit la Vârciorova seara la 7, unde îi așteptă o mare recepțiune.

La 8 ceasuri excursioniștii au plecat la Turnu-Severin. Acolo îi așteptau reprezentanții autorităților și regimentul 5 de roșiori.

AA. LL. s'au dus direct la biserica Grecescu, unde s'a oficiat un scurt serviciu divin. De acolo s'au dus la vila deputatului Burileanu unde s'a servit șampanie în onoarea Augustilor vizitatori.

Seara la 9 ore, un diné a avut loc în restaurantul gărei, la care au luat parte Principii moștenitori, suita, prefectul Ilariu Izvooreanu, deputatul Burileanu, general Romulus Boteanu, comandantul deviziei I-a.

AA. LL. au trecut noaptea într'un vagon special. Luni dimineața la 10/2 Principii au plecat în automobil până la Cazan, în Ungaria, oprindu-se în trecere, la Drencova și Mehadia.

Excursioniștii s'au reîntors dela Vârciorova, pe Dunăre, cu vaporușul »Basarab«. Seara, la 11^{1/2} Principii au plecat cu un tren special pentru a se reîntoarce la Sinaia, păstrând una din cele mai frumoase amintiri din pitoreasca lor excursie în Carpați.

— **Di Sturdza în Karlsbad.** Dintr'o scrisoare privată din Karlsbad extragem următoarele:

»Di D. Sturdza este obiectul unei vii atențiuni din partea tuturor vizitatorilor. Toți sunt uimiți că dânsul sosește cel dintâiu la izvor sculându-se la 5 dimineața.

Di dr. I. T. Mera, medicul său curant, s'a exprimat într'un cerc:

»Absolut toate organele îi sunt sănătoase ca ale unui tinăr vânos de 30 ani. Și-l veți vedea aici și peste 10 ani tot atât de sobru ca acum.

»Peste zi di Sturdza lucrează neîncetat și nu se arată în public decât dimineața și seara câte o oară și jumătate.

— **Regele Eduard VII în Ischl și Marienbad.** Regele Eduard al Angliei va sosi în 15 August în Ischl, la curtea împăratului nostru, unde însă va sta numai câteva ore. În timpul acesta scurt se va da un prânz de gală și monarhii vor face o plimbare cu trăsura. De aici regele Angliei va plecă la Marienbad, să-și facă regulata lui cură.

— **Sinuciderea unui ofițer român.** O dureroasă faptă de sânge a întristat în zilele acestea pe toți românii din Bosnia, îndeosebi pe aceia, cari vin în atingere cu batalionul 2 al regim. 64, staționat până acuma în *Conița și Iablanița*. În garnizoana aceasta din urmă tinărul și simpaticul locotenent *Nicolae Muntean* de naștere din *Timișoara* și-a curmat viața, împușcându-se cu 2 gloanțe în cap. Care a fost cauza acestei hotărâri dureroase nu se poate ști precis, dar faptul, că dânsul a slobozit un glonț și asupra frumoasei doamne căpitane *Zacharias*, rănindu-o la obraz, tradează învederat cauza sinuciderei.

Rămășițele regretatului locotenent vor fi transportate la Timișoara, unde vor fi așezate spre odihna de veci. *Bosneacul.*

— **Francois Copée**, romancierul și poetul francez cunoscut, e bolnav pe moarte.

— **2216 de studenți, cari au căzut.** Ziarul »Esti Ujság« dă informația, că în anul trecut (1906/7) școlar au căzut cu totul 2216 studenți, adecă 22% din toți studenții.

— **Aur în Făget.** În Făget, comit. Caraș-Severin, un țaran a făcut o descoperire îmbucurătoare. Lucrându-și pământul a dat de metal. Chemând oameni pricepători, s'a dovedit că pământul conține aur.

— **Groznic foc în New-York.** În America și incendiile sunt de calibru mai mare decât la noi. Se telegrafează din New-York că erumpând un groznic incendiu acolo, au pierit *patruzeci de oameni*.

— **Explozie într'un baion.** Un balon militar a explodat în apropiere de Hajdu-Böszörmény. Au fost omorite două persoane; o a treia a fost rănită grav.

— **Convocare.** Membrii desp. »Orădan« al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, precum și toți sprijinitorii culturalei românești, prin aceasta sunt invitați la adunarea generală cercuală în comuna Săcădat, pe ziua de 8 Septembrie st. n. a. c.

Programa: 1. Deschiderea adunării prin președinte. 2. Raportul comitetului, a) prin secretar, b) prin cassar și bibliotecar. 3. Alegerea comisiunilor, a) pentru cenzurarea rapoartelor, b) pentru înscrierea membrilor noi. 4. Disertație și prelegere populară. 5. Raportul comisiunilor de sub punct 3 a) b) 6. Alegerea directorului și a comitetului desp. pe timp de 3 ani. 7. Exmiterea delegațiilor pentru adunarea generală a Asociațiunii. 8. Eventualele propuneri. 9. Designarea comunei pentru adunarea generală cercuală din anul viitor. 10. Incheierea adunării. Rugăm și pe această cale inteligența din jurul Săcădatului a îndemna și în frunte cu poporul a participa cât de mulți la această manifestare a culturalei românești. Din ședința comitetului desp. »orădan« ținută în Oradea-mare, la 25 Iulie 1907 st. n. Nicolau Zigre, directorul desp. Vasile Babi, secretar.

— **Loviți de trăsnet.** Sâmbătă în 14/27 a lovit trăsnetul pe Baicu Alexa și fiul său, locuitori în Câmpenii-de-sus, fiind ambii la munte.

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor noștri ospătaria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul pân'acolo, di Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a-l sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de »Boul roșu« a sosit teatrul electric alui *Winkler*. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu

Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașinaria proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentății zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Afară de chipurile acestea din program se vor arăta și alte chipuri, cari asemenea sunt foarte reușite. — Atragem atenția publicului la acest Cinematograf excelent.

Programa la 1 și 2 August, Joi și Vineri.

1. Bilete gratis (De răs). 2. Bogăție de o zi (3. Jobenul vrăjtit (Vrajă). 4. Serenadă în lună (Fantazie). 5. Vagabundul și băiatul lui (De răs). 6. Goană după o pulpă (De răs). 7. Cei mai îndrăzneți călăreți francezi. 8. Butoiul care se rostogolește (Foarte comic). 9. Din socialist nihilist (Dramă). Și afară de program sunt câteva puncte interesante.

Cu toată căldura cea mare teatrul nostru e răcoros și plăcut.

Deși acum sunt căldurile mari teatrul nostru totuși este răcoros și plăcut.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

Solicită cu părținire on. public cu distinsă stimă

Winkler Lambert, proprietar.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui *Vilmos B. Debreczen.*

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub aceasta numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubeste mirosul de viorele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem capătă atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare să nu întrebuijeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate capătă în Arad în drogheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Ultime informațiuni.

Moartea patriarhului Brancovici.

Ziarele ungurești îl parentează toate în articole de fond pe patriarhul Brancovici, vărsând aproape fără excepție lacrimi, pe cari ne putem închipui cu ce a trebuit să le merite patriarhul bisericii sârbe dela șovinisti.

»Cel mai mare munificent al instituțiilor culturale ale bisericii sale, acărui activitate patriotică rămâne epocală în istoria bisericii sârbe și care a meritat *totdeauna toată încrederea — zice »Budapesti Hirlap«.*

La catafalcul din Carloviț nici nu se găsesc alți bocitori decât — corul acesta sinistru de șoviniști.

Institutul „Pavelian“ de fete din Beiuș.

În internatul de fete se primesc: eleve de I—IV clasă civilă, care vor cerceta școala civilă publică a internatului; și eleve pentru I—IV cl. elementară, care vor cerceta școala elementară poporală de stat din loc.

Petițiunile pentru primire sunt de a se adresa la Preaveneratul ordinariat diecezan gr. cat. din Oradea-mare sau la direcțiunea internatului de fete în Beiuș.

Petițiunile au de a se instrui: 1. Cu carte de botez. 2. Testimoniu școlar. 3. Atestat medical. 4. Atestat de revaccinare.

Taxa anuală e 300 cor. Pentru suma aceasta primesc elevele proviziune întreagă: locuința, vîpt, încălzit, luminat, spălat; educațiune morală; instrucție specială în studiu, declamare, cânt, diferite dexterități, lucru de mână, economia casnică, și în scrisul cu mașina de scris. În fiecare zi în anumite ore au conversații și instrucții în limba română, maghiară și germană; la dorința expresă, și din limba franceză. Primesc uniformă: o haină; 2 șurțe în formă de haină; o pălărie de iarnă și una de vară; o manta de iarnă.

Didactrul anual: Pentru școalele elementare 6 cor. Pentru școala civilă a internatului se solvesc taxele: Didactrul anual 12 cor. — Taxa de înscriere 4 cor. Pentru fondul de penziune 30 fil. Pentru testimoniu 2 cor. — Pentru programă 1 cor. Pentru folosirea hainelor de gimn. 2 cor.

Pentru instrucțiunea și folosirea pianului sau cimbalului, câte 1½ ore la săptămână instrucție și în fiecare zi ½ oră exercițiu, — se plătește pe an 65 cor., pentru limba franceză 20 cor., pe an. Toate aceste în 2 rate egale, la început și la mijlocul anului școlastic. Taxele pentru limba latină și violină sunt moderate. Înscrierile în școală vor fi în 2, 3, 4 Septembrie 1907.

Beiuș (Belényes), 27 Iulie 1907.

Direcțiunea.

Economis.

Suntem solidari?

Sub titlul acesta »Revista economică« organul Delegațiunii băncilor române, ne comunică faptul puțin îmbucutător că nu toate institutele noastre de bani au grăbit să se înroleze la instituțiunea menită să desăvârșească organizația noastră financiară.

Proiectul de statute — scrie »Rev. Econ.« — a fost trimis spre studiere și opinare tuturor institutelor noastre financiare, mari și mici. Toate aceste institute au fost invitate să-și dea concursul la crearea și susținerea acestui instituțiunii. neapărat folositoare pentru prosperarea lor.

Din raportul fundatorilor se vede însă că numărul membrilor înscriși la această asociațiune este numai de 68 cu 189 părți fundamentale de 200 cor. care ar da suma de 37,800 cor. capital de fondare.

Ce urmează de aici?

Urmează că din circa 150 de institute financiare ale noastre nu s'au înscris nici jumătate; că institute din cele mai de frunte nu au intrat în asociațiune, altele din aceste au subscris numai câte o acție, întocmai ca și plătând »Speranța« din Hosman, înființată de abia câteva luni, și că în chipul acesta cu capitalul subscris de 37,800 c. și cu venitul de rotund 2000 cor. puțină ispravă se va putea face.

În consecință ce am putea răspunde la întrebarea din fruntea acestui articol? Nimic altceva decât că nu suntem solidari, că nu știm sau nu voim să ținem seamă de importantul principiu al solidarității, care joacă un rol așa de hotărîtor în toate acțiunile mici și mari din viața popoarelor.

Această constatare, firește, nu ne cauzează bucurie, nici nu servește spre oncure; din contră ea e de natură să supere pe toți ceice stăruie pentru încheierea forțelor noastre pe terenul economic și cari și-au pus de deviză să lucreze cu puteri unite în această direcțiune.

Da! Pentru că se așteaptă, cu drept cuvânt, ca toate institutele noastre financiare să se înroleze dela început la acțiunea pornită în interesul lor.

O mângâiere ne rămâne însă. Prin dispoziția statutelor de-a se putea subscrie oricând cvote și, în locul unuia subscris deja, să se poată subscrie mai multe, — se poate repară greșala ce se vedește la înfiriparea acestei frumoase instituțiuni.

Să sperăm deci, că toate institutele noastre financiare, până și cele mai mici, își vor trage de seamă, vor reveni asupra chestiunii, se vor grupa toate în jurul »Solidarității« și astfel cu puteri unite vor face un lucru bine întemeiat și cu viitor.

Să sperăm — închee »Revista Economică«.

Să sperăm! adaugăm și din partea noastră, și — *să mai așteptăm!*

Insuș faptul acesta descoperit de »Rev. Economică« este însă foarte dezgustător pentru noi și vine să ne întărească bănuielele ce am avut, că multe dintre instituțiunile noastre sunt simple întreprinderi de speculațiuni ordinare.

Să mai așteptăm, pentru a nu face nici o nedreptate vre'uneia din ele; căci e posibil să fie la unele și neglijență la mijloc.

Dacă însă totuși s'ar afla unele cari s'ar substrage din tovărășia înjghebată spre apărarea nu numai a intereselor băncilor, ci și a clientelei, a poporului, aceasta ar fi o dovadă neîndoiasă, că institutele acestea urmăresc scopuri cărora nu le priește nici un fel de control chiar binevoitor, și că sub deghizația de așezăminte pentru ajutorarea poporului, ele fac cea mai nerușinoasă exploatare care are nevoie de obroc. În acest caz însă, noi ne-am simți îndatorați să punem la o parte orice scrupuli și să începem odată acțiunea de purificare care s'ar fi impus poate și pîn'acum, dacă n'am fi avut nădejdea că vor putea-o face aceasta însăși băncile între sine, disciplinând pe cele cari umblă pe cărări rătăcite. Acum vedem însă că acestea se eschivează dela orice control, pentru a putea continua fără jenă munca lor frumoasă.

Se găsește însă cu toate acestea ac de cojocul lor.

Urcarea capitalului social la institutul »Bihoreana«. Cu altă ocaziune, am scris despre urcarea capitalului social al fruntașului institut din Oradea-mare »Bihoreana«, dela 600.000 cor. la 1,200.000 coroane. Fiind acest institut solid și unul dintre primile institute financiare românești cu viitor frumos, atragem atențiunea publicului asupra anunțului publicat în numărul de azi al ziarului nostru.

Poșta Redacției.

Fenlac. Din pricina belșugului de material, în numărul de popor viitor.

Poșta Administrației.

Ioan Doga, Brosceni. Am primit 7 cor. în abonament pe 3 luni, pentru 7 ex. nr. de Dum.

Pavel Magheț, Soceni. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1/1 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

Loc deschis.

ORFEUL DE CAPITALA

în grădina Mikádó, în caz de timp nefavorabil în cafenea. —

Mare reprezentație de Varietate.

sub conducerea directorului Martin Tauber.

Zilnic două reprezentații comice.

Amănunte pe plcate.

Rog cercetării:

SZüsz Mór.

— — — Intrare liberă. — — —

Locuri rezervate.

— Inceputul la 8 oare seara. —

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiasă (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Parczelcseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiasă l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut

Minutul **Spirit de ghiasă** a întrecut D-Tale toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiasă (jégzesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiasă.

A tkár Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e laudat **spiritul de ghiasă.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă se numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Concurs.

Institutul de credit și economii BIHOREANA societate pe acții în Oradea-mare, publică concurs pentru ocuparea postului de **cassar**, la filiala institutului din comuna Tinca (Tenke comitatul Bihor).

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:
1. Salar anual de 1200 coroane și
2. Relut de cvartir 400 coroane.

Reflecții la acest post au să dovedească, că au pregătirile și praxa necesară pentru de a purta independent agendele de cassar. Recursurile instruite cu documentele de lipsă sunt a-i-se prezentă în persoană directorului executiv al institutului Dr. Coriolan Pap, cel mult până în 15 August 1907.

Cassarul filialei se alege deocamdată pe un an de probă și numai după expirarea acestui termen și după ce direcțiunea va constată, că corăspunde întru toate recerințelor, se va alege definitiv.

Postul de cassar e a se ocupa cel mult în 31 August 1907, și cassarul nou ales, imediat după alegere, dar la tot cazul înainte de a-și ocupa postul, are să depună la cassa centralei institutului o cauțiune de 2000 cor. (adeacă: două mii coroane).

Oradea-mare, la 30 Iulie 1907.

Direcțiunea.

Iun. Hepp Gyula

LIPPA.

Recomandă asortimentul lui de **diferite pișturi**, anume opinci recunoscute de locuitorii români din ținuturi veche.

FIRMA FONDATĂ LA ANUL 1860.

Daca vrei să cumperi ghete bune și țititoare

de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Czernóczy Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comande după măsură se fac prompt și ieftin.

Am onoare a aduce la cunoștința m. v. publică că în strada **Petőfi numărul 4,**

în loc, am deschis un

Atelier de instalare de cizmea,

ca e corăspunde cerințelor moderne, unde mă însărcinez cu construire de canalizare, instalare de cizmea, instalare de odaie de baie, de closete engleze, de prompt, încălzire cu apă, instalare de gaz, de gaz-benoid și acitelin, de pregătire de instrumente de stropit și mă însărcinez cu repararea specială a acestora.

O experiență de 20 de ani, pe care o am, dă destulă garanță în privința aceasta stimaților mei clienți, ca lucrarea întreprinsă să fie terminată în mod special, punctual și ireproșabil pe lângă prețurile cele mai moderate.

De aceia rog părtinirea m. on. public.

Cu deosebită stimă:

Mókos Márton,

măstru instalator, Petőii utca No. 4.

I-au însărcinarea a ține în bună stare lucrările făcute de mine.

„Laboratoire Cosmétique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio.

Alină tusa, încetează așdările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Klgr. cântărea di Dr. Gera Attila din Volsánka, care din tuberculosă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Pentru anemici, femei în galbinare, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare capul, slabilor cari doresc că se îngrășe și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a-mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele Dvoastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc. Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rămenă să-ții delături piștrul, petele de ficat, so întrebuițezi

CREMA-ALIFIA-**MATILDE** 1 coroață.
SAPUNUL 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroață.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scut prin lege și sprințit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuițează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuițând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmétique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba franceză sau germană.

„BIHOREANA“ institut de credit și economii în Oradea-Mare.

A viz.

Pe baza autorizării primite dela adunarea generală ordinară, ținută la 27 Februarie 1907 în care s'a decis urcarea capitalului social al institutului dela 600,000 la 1,200,000 coroane, oferim pentru subscriere, respective pentru cumpărare acțiunile din emisiunea nouă neoptate de acționarii vechi până la termenul fixat, pe lângă condițiunile următoare :

1. Prețul unei acții din emisiunea nouă, conform valorii reale de azi constatate cu privire la fondurile de cari dispune institutul, se fixează la sumă de 240 coroane, din care 200 coroane se adaugă către capitalul social, iară restul de 40 coroane după detragerea speselor emisiunii, se adauge la fondul de rezervă.

2. Prețul de emisiune se plătește în cinci rate treilunare astfel, că deodată cu însinuarea pentru cumpărare se plătesc dela fiecare acție câte 48 coroane, adică Patruzăci-și-opt coroane ca prima rată din prețul de emisiune, iară ratele următoare de câte 48 coroane dela acție se plătesc conform dispoziției §-lui 10 din statute tot la perioade de câte trei luni.

Fiecare acționar are însă drept să plătească mai multe rate, sau toate ratele înainte de termen.

În lipsa de plată a ratelor la termenele fixate se aplică dispozițiile §-lui 10 din statute, în sensul cărora acția neplătită se anulează și în locul aceleia se emită un nou titlu de acție, iară ratele plătite cad în favorul fondului de rezervă.

3. Acțiunile noave după plățirea tuturor ratelor vor participa la toate beneficiile și se vor bucura de toate drepturile ce posedă acționarii vechi, dar la dividendă participă numai cu începutul dela 1 Ianuarie 1909.

Dela plățirea ratelor până în 1 Ianuarie 1909 acționarii primesc după ratele plătite 4½% interese, iară după ratele restante plătesc 6% interese de întârziere.

Eliberarea acțiilor noave va urmări numai după plățirea prețului întreg al acelor, iară până atunci fiecare acționar primește un titlu provizor de acție, în care se induce plățirea tuturor ratelor din prețul de emisiune.

4. Declarațiile pentru subscrierea, respective cumpărarea acțiilor din emisiunea nouă, sunt de a se trimite subscribe în toată regula dimpreună cu prima rată de 48 coroane dela acție la adresa institutului cel mult până în 30 Septembrie 1907 st. n.

Formular pentru declarații de subscriere la cerere espedăm imediat la adresa tuturor, cari doresc să cumpere acții din emisiunea nouă a institutului nostru.

Subscrierile de acții se vor lua în considerare în seria precum au sosit acelea la institut prin urmare la caz, dacă s'ar subscrie mai multe acții de câte a rămas neoptate și direcțiunea va uză de dreptul său să reducă numărul acțiilor subscribe, reducerea se va face astfel că acționarii cari s'au însinuat mai timpuriu vor avea prioritate față de aceia, cari au subscribe mai târziu acții din emisiunea nouă.

Oradea-Mare, la 11 Iulie 1907.

DIRECȚIUNEA

institutului de credit și economii

„BIHOREANA“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cel mai frumos loc de vilegiatură în ARAD.

Să nu negligeze nimeni de a merge

În chioscul de nou re- novat din Parcul „Baross“

unde stă la dispoziția onor. public

 Buffé rece
și Cofetăria.

Zilnic cântă lăutarii dela orele 5. — Atât prețurile buffetului cât și ale cofetăriei sunt cele mai moderate și astfel întru toate acestea cere părtinirea

Mihályi Gyula, cofetari.

CORNEL N. DEMETER

FARMACIST ÎN SZÁSZVÁROS.

PREPARATE ECONOMICE.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia, lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru ori-care econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta să urcă valoarea — adică prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun, — chiar și în timp de iarnă — pe când alteam nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii suferă mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, — ba chiar slăbindu-și, astfel în cât în loc de a li-să ridica prețul, chiar perd din valoare. De-aceia fiecare econom să întrebuințeze această unsoare, căreia îi e prețul 20 și 40 fileri. Cu unsoarea aceasta e de a unge vitele și porcii. Și la oameni să întrebuințează cu efect sigur. Are favorul că nu murdărește ca alte unsori pentru păduchi.

Extracte pentru prepararea rumului, a diferitelor liqueruri și altor beuturi. Cine voințe a-și prepara rum, liqueuri și alte beuturi foarte bune și ieftine să întrebuințeze aceste extracte. Prețul pentru a prepara 1 litră costă 40 fil. din oricare beatură.

Rum de beut	Rachiu de drojdie	Extracte de liquer Al-
Rum fin pentru thee	Beatură dulce de vișine	lasch
Șlivoviță: 4 deci spirt	Beatură amaricanta de	Liquer de Pere
curat, 6 deci apă și de	Alpi	Liquer de Cireșe
40 fil. extract de șli-	Rachiu de bucate	Liquer de Marasquino
voviță	Rachiu de prune	Liquer de Vanille

Thee foarte fină! Pachet cu 20 fil., 1 cor. și 2 cor. Kilogramul cu 8, 10 și 20 coroane.

ADRESA cumpărătorului să fie precisă și legibilă! Numele întreg, comuna, nrul casei, poșta ultimă și comitatul.